

**POSEBNI ZAHTJEVI U VEZI
ZAKONSKE REVIZIJE SUBJEKATA OD
JAVNOG INTERESA prema UREDBI
EU broj 537/2014 od 16.04.2014.**

mr. sc. Ivan BAŠIĆ

Savjetovanje Hrvatske revizorske komore

Zagreb, 23. – 24. studenog 2015.

Značenja korištenih KRATICA:

SJI - subjekt od javnog interesa

DČ – država članica EU

OJNR – odbor za javni nadzor revizije

CEAOB - Odbor europskih tijela za nadzor revizije

UCITS - društva za kolektivno (zajedničko) ulaganje u prenosive vrijednosne papire

MTP- Multilateralna trgovinska platforma

HBOR - Hrvatska banka za obnovu i razvitak

ESRB - Europski odbor za sustavne rizike

ECN - Europska mreža za tržišno natjecanje

ESMA - Europsko tijelo za vrijednosne papire i tržište kapitala

EBA - Europsko tijelo za bankarstvo

EIOPA - Europsko tijelo za osiguranje i dobrovoljno mirovinsko osiguranje

PRAVNI instrumenti EU poredani prema snazi:

- **UREDBA** - obvezujući zakonodavni akt koji se **mora u cijelosti primjenjivati u čitavoj EU, u svakoj DČ .**
- **DIREKTIVA** - utvrđuje cilj koji sve DČ EU-a moraju ostvariti, ali **svaka država samostalno odlučuje o načinu kako to ostvariti te izrađuje svoje zakone** kojima se to provodi.
- **ODLUKA** - **obvezujuća je za DČ EU-a ili pojedinačno poduzeće** kojima je upućena te se neposredno **primjenjuje samo na njih.**
- **PREPORUKA** - njome EU izražava svoja stajališta i predlaže **pravac djelovanja**, a da pritom **ne nameće nikakve pravne obveze** onima kojima je upućena. **Nije obvezujuća.**
- **MIŠLJENJE** - njime EU daje **neobvezujuću izjavu**, drugim riječima njime se ne nameće nikakva pravna obveza onima kojima je upućeno, te **nije obvezujuće.**

NOVI PROPISI EU vezani za reviziju

- **Uredba EU 537/2014 od 16.4.2014.** o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije SJI
- Uredba je stupila na snagu u 6/2014.
- **Primjena od 17.6.2016. osim čl. 16.6. (zabrana ograničenja pri odabiru revizora koja se primjenjuje od 17.6.2017.)**
Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim DČ.
DČ dužne su donijeti odgovarajuće odredbe za osiguravanje djelotvorne primjene ove Uredbe.
- **Direktiva 2006/43/EZ** sa dopunama i izmjenama od 11.3.2008., 26.6.2013. i 16.4.2014. godine
- transpozicija do 17.6.2016. te **primjena od 17.6.2016.**

Sadržaj Uredbe

Uredba ima 36 stranica, 4 Glave i 44 članka

Glava I - Predmet, područje primjene i definicije

Glava II - Uvjeti za obavljanje zakonske revizije SJI

- 1. Naknade za obavljanu reviziju**
- 2. Zabrana pružanja nerevizorskih usluga**
- 3. Priprema zakonske revizije i procjena prijetnji neovisnosti**
- 4. Nepravilnosti (prijevare) u finan. izvještajima**
- 5. Provjera kontrole kvalitete angažmana**
- 6. Međunarodni revizijski standardi**

Sadržaj Uredbe - nastavak

Glava II - Uvjeti za obavljanje zakonske revizije SJI

- 7. Revizorsko izvješće**
- 8. Dodatno izvješće za revizorski odbor**
- 9. Izvješćivanje nadzornicima SJI**
- 10. Izvješće o transparentnosti**
- 11. Pružanje informacija nadležnim tijelima**
- 12. Vođenje evidencije**

Sadržaj Uredbe - nastavak

Glava III - Imenovanje ovl. revizora ili revizorskih društava od strane SJI:

- 1. Imenovanje ovl. revizora ili revizorskih društava**
- 2. Trajanje revizijskog angažmana**
- 3. Dokumentacija o primopredaji**
- 4. Razrješenje i ostavka ovlaštenih revizora ili revizorskih društava**

Sadržaj Uredbe - nastavak

Glava IV – Nadzor nad djelatnostima ovl. revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonsku reviziju SJI:

I. POGLAVLJE : Nadležna tijela

- 1. Određivanje nadležnih tijela**
- 2. Uvjeti za neovisnost**
- 3. Čuvanje poslovne tajne u odnosu na nadležna tijela**
- 4. Ovlasti nadležnih tijela**
- 5. Delegiranje zadaća**
- 6. Suradnja s drugim nadležnim tijelima na nacionalnoj razini**

Sadržaj Uredbe - nastavak

Glava IV – Nadzor nad djelatnostima ovl. revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonsku reviziju SJI:

II. POGLAVLJE : Osiguranje kvalitete, praćenje tržišta i transparentnost nadležnih tijela

- 1. Osiguranje kvalitete**
- 2. Praćenje kvalitete i konkurentnosti tržišta**
- 3. Transparentnost nadležnih tijela**

Sadržaj Uredbe - nastavak

Glava IV – Nadzor nad djelatnostima ovl. revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonsku reviziju SJI:

III. POGLAVLJE : Suradnja između nadležnih tijela i odnosi s europskim nadzornim tijelima

- 1. Obveza suradnje**
- 2. Uspostava CEAOB-a**
- 3. Suradnja u vezi s provjerama osiguranja kvalitete, istragama i inspekcijama na licu mjesta**
- 4. Kolegiji nadležnih tijela**
- 5. Delegiranje zadaća**
- 6. Povjerljivost i čuvanje poslovne tajne u vezi sa suradnjom nadležnih tijela**
- 7. Zaštita osobnih podataka**

Sadržaj Uredbe - nastavak

Glava IV – Nadzor nad djelatnostima ovl. revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonsku reviziju SJI:

IV. POGLAVLJE : Suradnja s tijelima trećih zemalja te međunarodnim organizacijama i organima

- 1. Sporazum o razmjeni informacija**
- 2. Otkrivanje informacija primljenih iz trećih zemalja**
- 3. Otkrivanje informacija prosljeđenih trećim zemljama**
- 4. Izvršavanje ovlasti**
- 5. Preispitivanje i izvješća**
- 6. Prijelazne odredbe**
- 7. Nacionalne odredbe**
- 8. Stavljanje izvan snage Odluke Komisije 2005/909/EZ**
- 9. Stupanje na snagu (16.6.2014.) i primjena (17.06.2016.)**

Glava I

Predmet, područje primjene i definicije

PODRUČJE PRIMJENE UREDBE

Uredba se primjenjuje na:

- 1. ovlaštene revizore i revizorska društva** koja obavljaju zakonske revizije SJI
- 2. SJI**
- Uredba se primjenjuje **bez utjecaja na Direktivu 2006/43/EZ**

Subjekti od javnog interesa (SJI)

Prema čl. 2. t. 13. Direktive 2006 / 43 / EZ:

1. subjekti koje regulira zakonodavstvo DČ i čijim se prenosivim vrijednosnim papirima trguje na reguliranom tržištu DČ
2. kreditne institucije
3. osiguravajuća društva
4. subjekti koje su DČ odredile kao SJI zbog prirode svog poslovanja, svoje veličine ili broja zaposlenika

Subjekti od javnog interesa (SJI)

Prema Kodeksu etike profesionalnih računovođa:

1. izlistani subjekt; i
2. subjekt:
 - a) definiran regulativom ili zakonodavstvom kao SJI;
 - b) za kojeg se regulativom ili zakonodavstvom zahtijeva da se revizija obavlja u skladu s istim zahtjevima neovisnosti koji su primjenjivi na revizije izlistanih subjekata. Takvu regulativu može donijeti bilo koji relevantni regulator, uključujući i neki regulator revizije.

Subjekti od javnog interesa (SJI)

Prema čl. 27. st. 2. važećeg Zakona o reviziji :

Trgovačka društva od javnog interesa u smislu ovoga Zakona su:

1. trgovačka društva čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzi u prvoj kotaciji ili kotaciji javnih d. d.,
2. veliki poduzetnici prema Zakonu o računovodstvu,
3. trgovačka društva od posebnog državnog interesa čiji temeljni kapital prelazi 300.000.000,00 kuna prema Odluci Vlade RH o popisu trgovačkih društava od posebnog državnog interesa.

Subjekti od javnog interesa (SJI)

*Prema čl. 3. novog Zakona o računovodstvu
(u primjeni od 1.1.2016.) :*

1. **poduzetnik** koji je osnovan sukladno propisima RH i čiji su **vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište bilo koje DČ EU**
2. kreditne institucije,
3. institucije za elektronički novac
4. društva za osiguranje,
5. društva za reosiguranje,
6. leasing-društva,

Subjekti od javnog interesa (SJI)

*Prema čl. 3. novog Zakona o računovodstvu
(u primjeni od 1.1.2016.) :*

7. društva za upravljanje UCITS fondovima kako je određeno zakonom koji uređuje investicijske fondove s javnom ponudom,
8. društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima,
9. UCITS fondovi kako je određeno zakonom koji uređuje otvorene investicijske fondove s javnom ponudom,
10. alternativni investicijski fondovi prema zakonu o alternativnim investicijskim fondovima,
11. mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima, mirovinska društva koja upravljaju dobrovoljnim mirovinskim fondovima, dobrovoljni mirovinski fondovi, obvezni mirovinski fondovi i mirovinska osiguravajuća društva,

Subjekti od javnog interesa (SJI)

*Prema čl. 3. novog Zakona o računovodstvu
(u primjeni od 1.1.2016.) :*

12. društva za dokup mirovine,
13. faktoring-društva,
14. investicijska društva, burze, operateri MTP-a, središnja klirinška depozitarna društva, operateri središnjeg registra, operateri sustava poravnanja i/ili namire i operateri Fonda za zaštitu ulagatelja,
15. HBOR,
- 16. druga trgovačka društva od javnog interesa sukladno odluci Vlade RH o popisu pravnih osoba od posebnog državnog interesa i**
17. **veliki poduzetnici** sukladno odredbama ovoga Zakona.

Subjekti od javnog interesa (SJI)

Sukladno odredbama *čl. 3. novog Zakona o računovodstvu* od cca 107.000 ukupno registriranih poduzetnika u RH:

➤ njih svega 540 (ili 0,50 %) su SJI , a u

okviru tog broja 463 su tzv. veliki poduzetnici (u taj broj su uključene financijske institucije)

Glava II

Uvjeti za obavljanje zakonske revizije SJI

NAKNADA ZA ZAKONSKU REVIZIJU SJI 1/2

A) Naknade ne smiju biti uvjetovane osim po odluci suda ili nadležnog tijela

B) Ukupni iznos **naknada za nezabranjene usluge** subjektu, grupi ili članovima grupe **ne smije iznositi više od 70 % prosječnog iznosa naknada za zakonske revizije** koje su **plaćene u posljednje 3 godine.**

- U naknade za usluge **ne ulaze naknade za usluge koje zahtijeva EU ili lokalno zakonodavstvo.**
- **Iznimno** – nadležno tijelo može na zahtjev revizora odlučiti **da se prag od 70 % ne primjenjuje** na tog revizora za razdoblje koje ne prelazi 2 godine.

NAKNADA ZA ZAKONSKU REVIZIJU SJI 2/2

C) Ako u svakoj od 3 uzastopne financijske godine **ukupne naknade** primljene od SJI predstavljaju više od **15 % naknada** koje je primio revizor **dužni su o tome obavijestiti revizorski odbor** i s njime raspraviti o **prijetnjama neovisnosti** i zaštitnim mehanizmima.

- Ako se situacija **pod C)** nastavi nakon 3 godine – **revizorski odbor mora odlučiti** o tome **hoće li revizor nastaviti obavljati reviziju**.
- U svakom slučaju **revizor ne može nastaviti** obavljati reviziju ako i nakon dodatnog razdoblja **od 2 godine nastavi premašivati granicu od 15 % ukupnog prihoda**.

ZABRANJENE NEREVIZORSKE USLUGE (1/5)

Revizor koji obavlja zakonsku reviziju SJI i njegova mreža *ne smiju izravno ili neizravno pružati zabranjene usluge* subjektu, njegovom matičnom društvu ili njegovim matičnim društvima koja su pod njegovom kontrolom u EU u razdoblju koje obuhvaća:

- 1. razdoblje od dana početka izvještajnog razdoblja i izdavanja revizorskog izvješća i**
- 2. prethodne financijske godine u slučaju usluge dizajna i implementacije sustava unutarnje kontrole, upravljanja rizikom izvještavanja ili IT sustava.**

ZABRANJENE NEREVIZORSKE USLUGE (2/5)

Obuhvaćaju:

1. porezne usluge
2. upravljačke usluge
3. knjigovodstvene usluge
4. usluge obračuna plaća
5. osmišljavanje i provedba **postupaka unutarnje kontrole ili upravljanja rizikom** vezanih uz pripremu/nadzor financijskih informacija i provedba IT sustava za financijske informacije

ZABRANJENE NEREVIZORSKE USLUGE (3/5)

6. usluge procjene vrijednosti
7. pravne usluge
8. usluge vezane uz funkciju interne revizije SJI
9. usluge vezane uz financiranje, strukturu i dodjelu kapitala te investicijskom strategijom SJI (*osim primjerice izdavanje pisma podrške*)
10. promidžba dionica, trgovanje dionicama ili preuzimanje izdanja dionica SJI
11. usluge vezane uz ljudske resurse (*traženje, provjera referenci ili izbor kandidata za člana uprave koji utječe na financijske izvještaje; strukturiranje modela organizacije i kontrola troškova*).

ZABRANJENE NEREVIZORSKE USLUGE (4/5)

DČ imaju **opciju dopustiti pružanje poreznih usluga** (*osim onih vezanih u porez na plaće i carinu*) **te usluge procjenjivanja vrijednosti** ako su **kumulativno ispunjeni slijedeći zahtjevi:**

1. predmetne usluge nemaju izravan ili imaju beznačajan utjecaj, odvojeno ili u ukupnom iznosu, na financijske izvještaje (FI)
2. procjena utjecaja na FI je sveobuhvatno dokumentirana i objašnjena u izvještaju revizorskom odboru
3. revizor ili revizorsko društvo se pridržava načela neovisnosti iz Direktive 2006/43/EZ

ZABRANJENE NEREVIZORSKE USLUGE (5/5)

- **Nezabranjene nerevizorske** usluge revizor može pružati SJI samo ako to odobri revizorski odbor koji pri tome mora procijeniti prijetnje neovisnosti i primijenjene zaštitne mehanizme sukladno čl. 22b Direktive 2006/43/EZ
- Ako član revizorske mreže pruža zabranjene usluge poduzetniku u trećoj zemlji a kojeg kontrolira SJI, revizor SJI dužan je procijeniti prijetnje neovisnosti i primjerene zaštitne mehanizme.
- Ukoliko član revizorske mreže obavlja upravljačke ili knjigovodstvene usluge ili usluge dizajna i implementacije sustava unutarnje kontrole, IT ili upravljanja rizikom vezanim uz pripremu i/ili nadzor financijskih informacija prijetnja neovisnosti ne može se ublažiti zaštitnim mehanizmom.

PRIPREMA ZAKONSKE REVIZIJE SJI I PROCJENA PRIJETNJI NEOVISNOSTI

Prije prihvaćanja ili nastavljanja revizije SJI **revizor mora procijeniti i dokumentirati** (osim navedenog u čl. 22a Direktive 2006/43/EZ) slijedeće:

1. ispunjavanje propisanih zahtjeva vezanih **uz revizorsku naknadu i zabranu pružanja nerevizorskih usluga,**
2. ispunjavanje propisanih uvjeta vezanih za **trajanje angažmana,**
3. **integritet članova nadzornog, upravnog i upravljačkog tijela SJI** (vidi Direktivu 2005/60/EZ)

Revizorsko društvo je dužno:

1. svake godine pisano **potvrditi revizorskom odboru neovisnost** ovl. revizora, revizorskog društva i partnera, te viših upravitelja i upravitelja (manageri)
2. **raspraviti s revizorskim odborom prijetnje neovisnosti i** zaštitne mehanizme koje su prethodno dokumentirali

ČLANAK 26.a VAŽEĆEG ZAKONA O REVIZIJI

- (1) Samostalni revizor ili revizorsko društvo koji obavljaju reviziju SJI dužni su jednom godišnje:
 - – pisano potvrditi Revizorskom odboru svoju neovisnost o revidiranom SJI,
 - – obavijestiti Revizorski odbor o svim dodatnim uslugama pruženim revidiranom društvu,
 - – raspraviti s Revizorskim odborom o opasnostima po neovisnost revizora i mehanizmima zaštite korištenima u svrhu smanjenja tih opasnosti kao što je evidentirano od strane revizora sukladno članku 21. i 22. ovoga Zakona.
- (2) Revizorsko društvo i samostalni revizor dužni su **najkasnije svake 7. godine** od početka obavljanja revizije financijskih izvješća SJI **provesti zamjenu ovlaštenog revizora, potpisnika revizorskog izvješća.**
- (3) Ovlašteni revizor **može ponovno sudjelovati** u obavljanju revizije kod istog SJI **nakon proteka** razdoblja od **najmanje 2 godine** nakon potpisivanja revizorskog izvješća.

ČLANAK 29. st. 2. VAŽEĆEG ZAKONA O REVIZIJI

- Revizorsko društvo i samostalni revizor, koji obavljaju reviziju SJI propisanih odredbama članka 27. ovoga Zakona, potvrđuju revizorskom odboru tih društava, jednom godišnje, u pisanom obliku svoju neovisnost prema društvu čiju reviziju finansijskih izvješća provode i **izvještavaju revizorski odbor o dodatnim uslugama** kod tog društva te raspravljaju o mogućim prijetnjama njihovoj neovisnosti i zaštitnim mehanizmima protiv istih.
- Tu izjavu bi trebalo dati kako na početku tako i na završetku revizijskog angažmana.

NEPRAVILNOSTI u poslovanju SJI

Ako revidirani SJI ne istraži slučajeve od strane revizora prijavljenih nepravilnosti u poslovanju (*uključujući prijevaru*), **revizor je obvezan o tome obavijestiti nadležna tijela (*regulatore, razne agencije, i sl.*) koja reguliraju poslovanje dotičnog SJI.**

PROVJERA KONTROLE KVALITETE ANGAŽMANA (1/2)

Prije izdavanja revizorskog izvješća – kontrolu kvalitete angažmana provjerava **nadzornik** – ovlaštenu revizor koji nije uključen u provođenje odnosno zakonske revizije.

Minimalni radni program nadzornika mora sadržavati ocjenjivanje slijedećih elemenata:

1. neovisnost revizora
2. identificirane značajne rizike i poduzete mjere
3. obrazloženje glavnog partnera vezano uz revizijsku značajnost (materijalnost) i značajne rizike

PROVJERA KONTROLE KVALITETE ANGAŽMANA (2/2)

4. angažman vanjskog stručnjaka i primjena njegovog savjeta
5. priroda i opseg **ispravljenih i neispravljenih revizijskih razlika**
6. teme za raspravu s revizijskim odborom / upravom / nadzornim odborom
7. teme za raspravu s nadležnim tijelima i ostalim trećim osobama
8. podržavaju li odabrani dokumenti i informacije iz radne dokumentacije revizorsko mišljenje.

MEĐUNARODNI REVIZISKI STANDARDI

Sukladno čl. 9. Uredbe **Komisija EU** je ovlaštena donijeti MRevS-ove u području revizorske prakse i neovisnosti te unutarnjeg nadzora kontrole revizora radi primjene u EU pod uvjetom da ispunjavaju zahtjeve iz čl. 26.3. a,b,c Direktive **2006/43** i da ne mijenjaju zahtjeve Uredbe niti ih dopunjuju **osim onih u čl. 7.** (*nepravilnosti kod SJI*) **,čl.8.** (*provjera kontrole kvalitete angažmana*) **i čl.18** (*dokumentacija o primopredaji*).

REVIZORSKO IZVJEŠĆE SJI (1/2)

Osim elemenata koje određuje Direktiva 2006/43 revizorsko izvješće za SJI mora **dodatno sadržavati** barem:

1. koje je tijelo imenovalo revizora
2. datum imenovanja i razdoblje neprekinutog angažmana zajedno s prethodnim produljenjima i ponovnim imenovanjima revizora
3. kao potporu revizorskom mišljenju sljedeće:
 - a) *opis najznačajnijih procijenjenih rizika bitno pogrešnog prikazivanja uključujući i prijevaru*
 - b) *sažetak odgovora revizora na rizike*
 - c) *ako je relevantno, najvažnija zapažanja o tim rizicima*

REVIZORSKO IZVJEŠĆE SJI (2/2)

4. objašnjenje do koje se mjere zakonska revizija smatra sposobnom otkriti nepravilnosti uključujući prijevaru
5. potvrdu da je **revizorsko mišljenje dosljedno s dodatnim izvještajem revizorskom odboru**
6. **izjavu** da revizor **nije pružao zabranjenje usluge** te da su ovlašteni revizor i revizorsko društvo neovisni o SJI
7. navod o svim uslugama koje je revizor, uz zakonsku reviziju, pružio SJI ako nisu bile priopćene u izvješću o upravljanju ili financijskim izvještajima

Revizorsko izvješće ne smije sadržavati nikakva unakrsna upućivanja **na dodatno izvješće** revizorskom odboru i mora biti **napisano jasnim i nedvosmislenim jezikom.**

DODATNO IZVJEŠĆE ZA REVIZORSKI ODBOR (1/4)

Revizor mora podnijeti revizorskom odboru dodatno pisano izvješće **ne kasnije od datuma podnošenja revizorskog izvješća** koje sadrži barem:

1. izjavu o neovisnosti
- 2. navod o svakom glavnom partneru za reviziju** koji je bio uključen u revizijski angažman
3. potvrdu da su pribavljene izjave o neovisnosti drugih revizora ili vanjskih stručnjaka uključenih u angažman
4. opis naravi, učestalosti i opsega komunikacije s revizorskim odborom ili njegovim ekvivalentom te datume sastanaka
5. opis opsega i vremenskog plana revizije

DODATNO IZVJEŠĆE ZA REVIZORSKI ODBOR (2/4)

6. podjelu zadaća između revizora u slučaju **zajedničke revizije**
7. **opis korištene metodologije**, kategorije bilance koje su izravno potvrđene, a koje su bile potvrđene na temelju testiranja sustava i usklađenosti sa objašnjenjem svih značajnih odstupanja u ponderiranju testiranja sustava i testiranja usklađenosti u usporedbi s prethodnom godinom
8. **objava kvantitativne razine značajnosti za FI u cjelini i razine značajnosti za određene klase transakcija i stanja te objava kvalitativnih faktora koji su razmatrani prilikom određivanja razine značajnosti**
9. navod i objašnjenje svih događaja ili okolnosti koji bi mogli pobuditi značajnu sumnju u sposobnost SJI da **trajno posluje**

DODATNO IZVJEŠĆE ZA REVIZORSKI ODBOR (3/4)

10. navod o svim bitnim nedostacima u sustavu unutarnjeg financijskog nadzora SJI
11. navod o svim značajnim nezakonitostima odnosno o sumnji u njihovo postojanje
12. navod i procjena metoda vrednovanja koje se primjenjuju na različite pozicije FI
13. kod konsolidiranih financijskih izvještaja objašnjenje opsega konsolidacije i kriterija za isključenje
14. navod o svakom revizorskom poslu koji su obavili revizori iz trećih zemalja
15. navod o tome je li SJI pružio sva tražena objašnjenja i dokumente
16. navod o značajnim poteškoćama u tijeku revizije,
17. o pitanjima raspravljanim s upravom

DODATNO IZVJEŠĆE ZA REVIZORSKI ODBOR (4/4)

18. o pitanjima koja su važna za nadzor nad procesom financijskog izvještavanja
 19. razlozi eventualnog neslaganja revizora u slučaju zajedničke revizije.
- Pitanja navedena u dodatnom izvješću revizorskom odboru moraju se raspraviti na zahtjev revizora/revizorskog odbora ili njegovog ekvivalenta.
 - Dodatno izvješće mora biti datirano i potpisano od strane ovl. revizora koji je obavio angažman.
 - **DČ mogu utvrditi dodatne zahtjeve u odnosu na sadržaj dodatnog izvješća za revizorski odbor.**

IZVJEŠĆIVANJE NADZORNICIMA SJI 1/3

Revizori koji obavljaju zakonsku reviziju SJI dužni su bez odgode izvještavati nadležna tijela koja nadziru određeni SJI ili, ako tako određuje DC, nadležno tijelo za nadzor revizora ako imaju spoznaju koja može dovesti do jednog od slijedećeg:

1. bitnog kršenja propisa koji uređuju uvjete za izdavanje odobrenja za rad ili uređuju obavljanje djelatnosti takvih SJI
2. bitne prijetnje ili sumnje koja se odnosi na trajno funkcioniranje SJI
3. odbijanja izdavanja revizorskog mišljenja ili izdavanja negativnog ili uvjetnog mišljenja
4. revizor je također obvezan izvještavati nadležna tijela za nadzor SJI ako se spoznaja i posljedice odnose na poduzeća usko povezana sa SJI

IZVJEŠĆIVANJE NADZORNICIMA SJI 2/3

- Mora se uspostaviti **djelotvoran dijalog između HNB** koja nadzire kreditne institucije i HANFA-e koja nadzire osiguravajuća društva, s jedne strane, te **ovlaštenih revizora i revizorskih društava** koji obavljaju zakonsku reviziju tih institucija i poduzetnika, s druge strane.
- Odgovornost za poštovanje tog zahtjeva zajednički dijele obje strane koje sudjeluju u dijalogu.

IZVJEŠĆIVANJE NADZORNICIMA SJI 3/3

Europski odbor za sustavne rizike (ESRB) i CEAOB dužni su, najmanje jednom godišnje, organizirati sastanak s ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima ili mrežama koje obavljaju zakonske revizije svih globalnih sustavno važnih financijskih institucija unutar Unije, **kako bi informirali ESRB o zbivanjima u sektoru ili značajnim zbivanjima u tim** sustavno važnim **financijskim institucijama**.

Priopćavanje u dobroj vjeri nadležnim tijelima ili ESRB-u i CEAOB-u svih prethodnih informacija od strane ovlaštenog revizora ili revizorskog društva ili mreže, ne predstavlja kršenje nikakvih ugovornih ili pravnih ograničenja o objavljivanju podataka.

IZVJEŠĆE O TRANSPARENTNOSTI 1/2

Rok za objavu: 4 mjeseca po isteku poslovne godine (dosad 3 mjeseca)

Ovlašteni revizori i revizorska društva obavješćuju nadležna tijela da je izvješće o transparentnosti objavljeno na internetskoj stranici ovlaštenog revizora ili revizorskog društva ili da je ažurirano, ovisno o slučaju.

Izvješće o transparentnosti mora biti **dostupno javnosti 5 godina**, a ako se ažurira već objavljeno izvješće moraju biti dostupne originalna verzija i sve ažurirane verzije izvješća.

IZVJEŠĆE O TRANSPARENTNOSTI 2/2

Dosadnji obvezni sadržaj godišnjeg Izvješća o transparentnosti dopunjen je sljedećim dijelovima:

1. **podaci o revizorskoj mreži** su detaljniji nego dosad
2. **opis politike rotacije glavnih partnera** i zaposlenika
3. **informacija o ukupnom prihodu** revizora mora biti podijeljena na:
 - a) *prihode od **zakonske revizije SJI** ili društava koji oni kontroliraju*
 - b) *prihodi od zakonske **revizije drugih subjekata***
 - c) *prihodi od **dozvoljenih nerevizorskih usluga revizorskim klijentima***
 - d) *prihodi od pružanja **nerevizorskih usluga drugim subjektima.***

IZVJEŠTAVANJE TIJELA ZA NADZOR REVIZORA

Revizori godišnje **predaju svom nadležnom tijelu popis SJI** koje su revidirali, a **prihodi od njih moraju biti podijeljeni na:**

1. prihode od **zakonske revizije**
2. prihode od dopuštenih nerevizorskih usluga koje zahtijeva zakonodavstvo EU ili DČ
3. prihode od dopuštenih nerevizorskih usluga koje **ne** zahtijeva zakonodavstvo EU ili DČ

VOĐENJE EVIDENCIJA

Revizori moraju **čuvati dokumente i informacije** koje su propisane Uredbom i Direktivom 2006/43 tijekom razdoblja od **najmanje 5 godina**, a odnose se na:

1. dokumente o pragu od 15 %
2. pripremi revizije i procjeni neovisnosti
3. informacije o nepravilnostima
4. provjeri kontrole kvalitete angažmana
5. revizorsko izvješće
6. dodatno izvješće za revizorski odbor
7. korespondenciju/kontakte s tijelima nadležnim za SJI
8. izvještaje nadležnom tijelu za revizore
9. imenovanje revizora
10. članke 22.b, 24.a, 24.b, 27. i 28. Direktive 2006/43

- **DČ mogu odrediti i duži rok čuvanja dokumenata.**

Glava III

Imenovanje ovlaštenih revizora ili revizorskih društava od strane SJI

IMENOVANJE REVIZORA OD STRANE SJI (1/5)

Prvo imenovanje – postupak odabira revizorskog društva vrši se sukladno: čl. 16. Uredbe i čl. 37.2. Direktive (na glavnoj skupštini društva)

Kriteriji odabira prema čl. 16. Uredbe:

1. natječaj ne smije onemogućavati revizore sa manje od 15 % naknada primljenih od SJI u prethodnoj kalendarskoj godini
2. SJI mora pripremiti dokumentaciju koja omogućuje razumijevanje poslovanja SJI te transparentne i nediskriminirajuće kriterije za odabir revizora
3. **SJI može** samostalno odrediti postupak odabira i voditi izravne pregovore sa zainteresiranim ponuditeljima tijekom postupka

IMENOVANJE REVIZORA OD STRANE SJI (2/5)

4. SJI mora uvažiti standarde kvalitete ako su zahtijevani od strane nadležnih tijela za nadzor revizora
5. SJI ocjenjuje ponude i priprema izvješće o zaključcima koji odobrava revizorski odbor.
6. SJI i revizorski odbor moraju razmotriti sve nalaze ili zaključke svakog inspekcijskog izvješća o revizoru koji je podnio ponudu a koje je objavilo nadležno tijelo sukladno Uredbi
7. SJI mora moći nadležnom tijelu na zahtjev dokazati da je postupak odabira proveden na pravedan način.

IMENOVANJE REVIZORA OD STRANE SJI (3/5)

- **Revizorski odbor podnosi neobvezujuću preporuku** upravnom ili nadzornom tijelu sa obrazloženjem i mora **sadržavati barem 2 kandidata** za revizijski angažman, a revizijski odbor **dužan je izraziti svoje obrazloženo opredjeljenje za 1 od njih.**
- **Revizorski odbor je odgovoran za postupak odabira** prema odredbama Uredbe.
- Nadležno tijelo objavljuje popis revizora – ažurno na godišnjoj bazi – te podatke za primjenu odredbi o pragu od 15 %

- SJI koji udovoljavaju kriterijima iz čl .2.1. f . i t. Direktive 2003/71 nisu dužni primijeniti postupak odabira sukladno Uredbi (*manji subjekti koji ne prelaze određene pragove*)
- **Prijedlog skupštini mora sadržavati i preporuku i opredjeljenje revizorskog odbora** te objašnjenje eventualnog odstupanja s time da Uprava ne može predložiti kandidata koji nije sudjelovao u natječaju.

IMENOVANJE REVIZORA OD STRANE SJI (5/5)

- **Ništetna je klauzula ugovora** SJI s trećim osoba kojima se **odabir revizora ograničava na određeni krug/popis revizora.**
- **SJI mora obavijestiti nadležno tijelo za nadzor revizora** **o pokušajima trećih strana da nametnu ograničenja pri odabiru revizora.**
- **DČ mogu odlučiti** da SJI u određenim okolnostima **imenuju minimalan broj** ovlaštenih revizora ili **revizorskih društava** i **određuju uvjete** kojima se uređuju odnosi **među imenovanim** ovlaštenim revizorima ili **revizorskim društvima**

TRAJANJE REVIZIJSKOG ANGAŽMANA 1/3

- **Redovno trajanje angažmana** revizorskog društva = početno najmanje 1 godina + obnavljanja = **max. 10 godina**
- **Produženo trajanje angažmana** revizorskog društva (opcija DČ – produženje je moguće samo ako ga DČ propiše svojim zakonom pod uvjetima iz Uredbe):
 - **20 godina** ako se provodi postupak javnog natječaja u skladu s Uredbom a nastavlja se na razdoblje redovnog trajanja angažmana
 - **24 godine** ako nakon proteka razdoblja redovnog trajanja angažmana bude angažirano više od jednog revizora i uz uvjet za oni izdaju zajedničko revizorsko izvješće
- Angažman se **može produljiti samo po preporuci revizorskog odbora**, te ako upravno ili nadzorno tijelo predloži skupštini produljenje a skupština ga odobri.

TRAJANJE REVIZIJSKOG ANGAŽMANA (2/3)

- Produženo trajanje angažmana može se dodatno produžiti **za najviše 2 godine** uz odobrenje nadležnog tijela za nadzor revizora.
- **Glavni partneri** u reviziji **prekidaju sudjelovanje u reviziji nakon 7 godina**, a mogu ponovo sudjelovati po isteku **3 godine nakon prekida**.
- Revizorsko društvo mora uspostaviti odgovarajući **mehanizam rotacije** koji uključuje **barem ovlaštene revizore** te mora moći dokazati nadležnom tijelu djelotvornu primjenu takvog mehanizma.
- **Nakon najduljeg razdoblja** revizorsko društvo **ne smije 4 godine obavljati reviziju SJI**.

TRAJANJE REVIZIJSKOG ANGAŽMANA – PRIJELAZNE ODREDBE (3/3)

- **Od 17.6.2020.** SJI ne smije angažirati ili obnoviti revizijski angažman revizorskom društvu koje je na dan stupanja na snagu Uredbe tom SJI **obavljalo reviziju 20 ili više uzastopnih godina.**
- Od **17.6.2023.** SJI ne smije angažirati ili obnoviti revizijski angažman revizorskom društvu koje je na dan stupanja na snagu Uredbe tom SJI **obavljalo reviziju 11 ili više ali manje od 20 uzastopnih godina.**
- **Neovisno o prethodnim odredbama** revizijski angažmani **započeti prije 16.6.2014. ali koji su još na snazi 17.6.2016. mogu se primjenjivati do kraja najduljeg razdoblja (10 godina) uz mogućnost produljenja** sukladno čl. 17.4. Uredbe (do 20 ili 24 godine).

DOKUMENTACIJA O PRIMOPREDAJI

- prema odredbi čl. 23.3. Direktive 2006/43 **prethodno** revizorsko društvo mora **budućem** revizorskom društvu omogućiti pristup svim informacijama revidiranog klijenta
- **prethodno** revizorsko društvo mora **budućem** revizorskom društvu omogućiti pristup **dodatnim izvješćima i informacijama** proslijeđenim nadležnim tijelima.
- **prethodno** revizorsko društvo mora moći dokazati **nadležnom tijelu** da su takve informacije dostavljene **budućem** revizorskom društvu

RAZRJEŠENJE I OSTAVKA REVIZORSKOG DRUŠTVA

- primjenjuju se odredbe čl. 38.1. Direktive 2006/43 (*razilaženje u mišljenjima vezano za računovodstveno postupanje ili revizorske postupke ne može biti opravdani razlog za razrješenje*)
- nadležno tijelo za nadzor revizora SJI dobiva posredno ili neposredno preko drugih nadležnih tijela informacije o razrješenju ili ostavci revizora.

Glava IV

Nadzor nad djelatnostima ovl. revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonsku reviziju SJI

I. POGLAVLJE : Nadležna tijela

ODREĐIVANJE NADLEŽNIH TIJELA 1/3

DČ moraju odrediti nadležno tijelo za nadzor revizora kao jedno od slijedećih:

1. **tijela za nadzor izdavatelja vrijednosnih papira** uvrštenih za trgovanje na uređenom tržištu prema čl. 24. st. 1. Direktive 2004/109/EZ
2. **tijelo za javni nadzor revizije** prema čl. 24. st. 4.(h) Direktive 2004/109/EZ (**to je kao naš sadašnji OJNR**)

ODREĐIVANJE NADLEŽNIH TIJELA 2/3

DČ imaju opciju da za osiguranje primjene svih ili dijela odredbi Glave III. Uredbe (*imenovanje revizora; trajanje angažmana; primopredaja između prethodnog i novog revizora ; razrješenje i ostavka revizora*) **povjere različitim nadležnim tijelima za nadzor SJI sljedećih djelatnosti:** *tržišta financijskih instrumenata; platnih usluga na unutarnjem tržištu; osiguranja i reosiguranja; te spriječavanja pranja novca i financiranja terorizma.*

ODREĐIVANJE NADLEŽNIH TIJELA 3/3

Ako je određeno **više nadležnih tijela** ta su tijela organizirana na takav način da su njihove zadaće jasno dodijeljene.

DČ može **uvesti zasebna pravna i administrativna pravila za prekomorske zemlje** i područja s kojima ta DČ ima posebne odnose.

DČ obavještava Komisiju EU o određivanju nadležnih tijela za potrebe ove Uredbe.

Komisija EU objedinjuje i objavljuje te informacije.

UVJETI ZA NEOVISNOST 1/2

Nadležna tijela **neovisna su o ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima.**

U svrhu obavljanja posebnih zadaća nadležno tijelo **može se savjetovati sa stručnjacima**, i tražiti njihovu pomoć, ali **stručnjaci ne smiju biti uključeni u donošenje odluka nadležnog tijela.**

UVJETI ZA NEOVISNOST 2/2

Osoba ne smije biti član upravljačkog tijela, ili odgovorna za donošenje odluka, tih tijela ako je tijekom svojeg angažmana ili **tijekom prethodne tri godine:**

- (a) obavljala zakonske revizije;
- (b) imala pravo glasa u revizorskom društvu;
- (c) bila član upravnog, rukovodnog ili nadzornog tijela revizorskog društva;
- (d) bila partner, njegov zaposlenik ili na drugi način ugovorno povezana s revizorskim društvom.

Financiranje nadležnih tijela mora biti **sigurno i slobodno od neprimjerenog utjecaja** ovlaštenih revizora i revizorskih društava.

OVLASTI NADLEŽNIH TIJELA 1/5

Prilikom obavljanja zadaća na temelju ove Uredbe **nadležna tijela** ili bilo koja druga tijela javne vlasti DČ **ne smiju utjecati na sadržaj revizorskih izvješća.**

DČ dužne su osigurati da **nadležna tijela imaju sve nadzorne i istražne ovlasti potrebne za obavljanje njihovih funkcija** na temelju ove Uredbe u skladu s odredbama poglavlja VII. Direktive 2006/43/EZ.

OVLASTI NADLEŽNIH TIJELA 2/5

Ovlasti nadležnih tijela su:

1. pristup informacijama u vezi sa zakonskom revizijom ili drugim dokumentima u posjedu ovlaštenih revizora ili revizorskih društava;
2. pribavljanje informacija u vezi sa zakonskom revizijom od bilo koje osobe;
3. **obavljanje inspekcija ovlaštenih revizora ili revizorskih društava na licu mjesta;**
4. **upućivanje predmeta u postupak kaznenog progona;**
5. zahtijevanje da stručnjaci obave provjere ili istrage;
6. **poduzimanje administrativnih mjera i određivanje sankcija** iz članka 30.a Direktive 2006/43/EZ (**javno objavljivanje izrečenih kazni uključujući i oduzimanje dozvola**)

OVLASTI NADLEŽNIH TIJELA 3/5

Nadležna tijela mogu **prethodno navedene ovlasti koristiti samo u odnosu na:**

1. ovlaštene revizore i revizorska društva koji obavljaju zakonsku reviziju SJI;
2. osobe koje sudjeluju u djelatnostima ovlaštenih revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonsku reviziju SJI;
3. SJI koji su predmet revizije, njihova povezana društva i s njima povezane treće osobe;

OVLASTI NADLEŽNIH TIJELA 4/5

4. **treće osobe** kojima su ovlaštene revizori i revizorska društva koji obavljaju zakonsku reviziju SJI **eksternalizirali određene poslove ili djelatnosti;**
5. **osobe koje su na drugi način povezane s** ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima koji obavljaju zakonsku reviziju SJI.

OVLASTI NADLEŽNIH TIJELA 5/5

DČ dužne su osigurati da nadležnim tijelima bude dopušteno **izvršavati svoje nadzorne i istražne ovlasti** na bilo koji od sljedećih načina:

1. **izravno;**
2. **u suradnji s drugim tijelima;**
3. **podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.**

Nadzorne i istražne ovlasti nadležnih tijela izvršavaju se **uz puno poštovanje nacionalnog prava, a posebno načela poštovanja privatnog života i prava na obranu.**

Obrada osobnih podataka obrađenih pri izvršavanju nadzornih i istražnih ovlasti provodi se **u skladu s Direktivom 95/46/EZ.**

DELEGIRANJE ZADAĆA 1/2

DČ **mogu delegirati ili dopustiti nadležnim tijelima** delegiranje **bilo kojih zadaća** koje je potrebno obaviti u skladu s ovom Uredbom drugim tijelima ili organima određenim ili na drugi način zakonom ovlaštenim za obavljanje takvih zadaća, osim zadaća u vezi sa:

1. sustavom **osiguranja kvalitete** iz članka 26.;
2. **istragama** iz članka 23. ove Uredbe i članka 32. Direktive 2006/43/EZ koje proizlaze iz tog sustava osiguranja kvalitete ili upućivanjem od strane drugog tijela; i
3. **sankcijama i mjerama, iz poglavlja VII. Direktive 2006/43/EZ**, u vezi s provjerama osiguranja kvalitete ili istragom zakonskih revizija SJI.

DELEGIRANJE ZADAĆA 2/2

Ako **nadležno tijelo** delegira zadatke drugim tijelima ili organima, ono je **u mogućnosti ponovno vratiti te nadležnosti, ovisno o slučaju.**

Nadležno tijelo obavještava Komisiju EU i nadležna tijela DČ o svim aranžmanima koje je sklopilo u vezi s delegiranjem zadaća, uključujući detaljne uvjete kojima se uređuje takvo delegiranje.

SURADNJA S DRUGIM NADLEŽNIM TIJELIMA NA NACIONALNOJ RAZINI

Nadležno tijelo na nacionalnoj razini surađuje s:

1. nadležnim tijelima iz članka 32. stavka 4. Direktive 2006/43/EZ;
2. ostalim nadležnim tijelima iz članka 20. stavka 2., ove Uredbe;
3. financijsko-obavještajnim jedinicama i nadležnim tijelima iz članaka 21. i 37. Direktive 2005/60/EZ.

Za potrebe takve suradnje primjenjuje se **obveze čuvanja poslovne tajne** u skladu s člankom 22. ove Uredbe.

Glava IV

Nadzor nad djelatnostima ovl. revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonsku reviziju SJI

II. POGLAVLJE : Osiguranje kvalitete, praćenje tržišta i transparentnost nadležnih tijela

„INSPEKCIJE” znače **provjere osiguranja kvalitete** ovlaštenih revizora i revizorskih društava koje vodi inspektor i koje **ne predstavljaju istragu** u smislu članka 32. stavka 5. Direktive 2006/43/EZ;

„INSPEKTOR” znači **nadzornik** kojeg zapošljava ili na drugi način angažira nadležno tijelo.

Nadležna tijela obavljaju provjere osiguranja kvalitete ovlaštenih revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonske revizije SJI **na temelju analize rizika i:**

1. u slučaju ovlaštenih revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonske revizije SJI **osim onih određenih u članku 2. točkama 17. i 18. Direktive 2006/43/EZ najmanje svake 3 godine;** i
2. u slučajevima koji nisu slučajevi navedeni u točki (1) **najmanje svakih 6 godina .**

Nadležno tijelo ima sljedeće odgovornosti:

- (a) odobrenje i izmjena metodologije inspekcije, uključujući priručnike za inspekciju i daljnja praćenja, metodologije izvješćivanja i periodične programe inspekcije;
- (b) odobrenje i izmjena izvješća o inspekciji i daljnjih izvješća;
- (c) odobrenje i angažiranje inspektora za svaku inspekciju.

Nadležno tijelo dodjeljuje **odgovarajuća sredstva za sustav osiguranja kvalitete.**

Nadležno tijelo **osigurava uspostavljanje primjerenih politika i postupaka povezanih s neovisnošću i objektivnošću osoblja**, uključujući inspektore i uspostavljanje upravljanja sustavom osiguravanja kvalitete.

Kriteriji za imenovanja inspektora:

- (a) inspektori moraju posjedovati **odgovarajuću stručnu naobrazbu i relevantno iskustvo u provođenju zakonske revizije i financijskog izvještavanja, kao i specifično obrazovanje u području provjere osiguranja kvalitete;**
- (b) osoba koja obavlja posao ovlaštenog revizora ili je njegov djelatnik ili je na drugi način povezana s ovl. revizorom ili revizorskim društvom **ne smije obavljati posao inspektora;**

- c) osoba ne smije obavljati posao inspektora u inspekciji ovl. revizora ili revizorskog društva prije isteka **barem 3 godine od trenutka** ako je ta **osoba prestala biti partner** ili djelatnik tog ovlaštenog revizora ili tog revizorskog društva ili na drugi način prestala biti povezana s tim ovlaštenim revizorom ili revizorskim društvom;
- d) inspektori **izjavljuju da ne postoje sukobi interesa** između njih i ovlaštenog revizora i revizorskog društva koji su predmet inspekcije.

Kriteriji za imenovanja inspektora:

- (a) inspektori moraju posjedovati **odgovarajuću stručnu naobrazbu i relevantno iskustvo u provođenju zakonske revizije i financijskog izvještavanja, kao i specifično obrazovanje u području provjere osiguranja kvalitete;**
- (b) osoba koja obavlja posao ovlaštenog revizora ili je njegov djelatnik ili je na drugi način povezana s ovl. revizorom ili revizorskim društvom **ne smije obavljati posao inspektora;**

Opseg inspekcija obuhvaća barem:

- (a) ocjenu oblikovanja **unutarnjeg sustava kontrole kvalitete** ovlaštenog revizora ili revizorskog društva;
- (b) odgovarajuće **testiranje usklađenosti postupaka i kontrola revizorskih spisa SJI** radi provjere djelotvornosti unutarnjeg sustava kontrole kvalitete;
- (c) **ocjenu sadržaja najnovijeg godišnjeg izvješća o transparentnosti**

Provodi se provjera barem sljedećih politika i postupaka **unutarnje kontrole ovlaštenog revizora ili revizorskog društva:**

- (a) usklađenost ovlaštenog revizora ili revizorskog društva s primjenjivim standardima revizije i kontrole kvalitete te etičkim zahtjevima i zahtjevima u pogledu **neovisnosti**, uključujući one određene u poglavlju IV. Direktive 2006/43/EZ i člancima od 4. do 5. ove Uredbe, kao i odgovarajućim zakonima, uredbama i administrativnim odredbama dotične DČ;
- (b) količina i kvaliteta upotrijebljenih sredstava, uključujući usklađenost sa zahtjevima **stalnog obrazovanja**, kako je određeno u članku 13. Direktive 2006/43/EZ;
- (c) usklađenost sa zahtjevima određenima u članku 4. ove Uredbe o **zaračunatim naknadama** za obavljenju reviziju.

Periodično se provjera i metodologija rada.

Osim dosad navedene inspekcije, nadležna tijela ovlaštena su za **obavljanje drugih inspekcija.**

Nalazi i zaključci inspekcija na kojima se temelje preporuke, uključujući nalaze i zaključke u vezi s izvješćem o transparentnosti, **priopćavaju se te se o njima raspravlja s ovlaštenim revizorom ili revizorskim društvom** koji su predmet inspekcije **prije finaliziranja inspekcijskog izvješća.**

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo koji su predmet inspekcije **provode preporuke** koje proizlaze iz inspekcije u razumnom roku (**najduže 12 mjeseci**) kojeg određuje nadležno tijelo.

Inspekcija je predmet izvješća koje **sadrži glavne zaključke i preporuke** provjere osiguranja kvalitete.

PRAĆENJE KVALITETE I KONKURENTNOSTI TRŽIŠTA 1/2

Nadležna tijela te Europska mreža za tržišno natjecanje (ECN), prema potrebi, redovito prate kretanja na tržištu u vezi pružanja usluga zakonske revizije SJI te **posebno procjenjuju sljedeće:**

- (a) **rizike** koji proizlaze iz visoke koncentracije manjkavosti u kvaliteti ovlaštenog revizora ili revizorskog društva, uključujući sustavne manjkavosti u okviru mreže revizorskih društava **koje mogu prouzročiti propadanje bilo kojeg revizorskog društva**, poremećaje u pružanju usluga zakonske revizije na razini pojedinačnog sektora ili na međusektorskoj razini, **dodatno gomilanje rizika od manjkavosti u revizijama** te utjecaj na opću stabilnost financijskog sektora;

PRAĆENJE KVALITETE I KONKURENTNOSTI TRŽIŠTA 1/2

- (b) razine tržišne koncentracije, uključujući u pojedinim sektorima;
- (c) rad revizorskih odbora;
- (d) potrebu za donošenjem mjera za ublažavanje rizika iz točke (a).

Do 17.06.2016. i nakon toga **najmanje svake 3 godine**, svako nadležno tijelo i ECN **sastavljaju izvješće o razvoju događanja na tržištu pružanja usluga zakonske revizije SJI te ga podnose** CEAOB-u, ESMA-i, EBA-i, EIOPA-i i Komisiji.

TRANSPARENTNOST NADLEŽNIH TIJELA

Nadležna tijela moraju biti transparentna i objaviti barem:

(a) godišnja izvješća o svom radu

(b) godišnje programe rada;

(c) godišnje izvješće o ukupnim rezultatima sustava osiguranja kvalitete. To izvješće uključuje informacije o objavljenim preporukama, daljnje aktivnosti na temelju preporuka, poduzete nadzorne mjere i određene sankcije. Ono također uključuje kvantitativne informacije i druge ključne informacije o izvedbi u vezi financijskih sredstava i osoblja te učinkovitosti i djelotvornosti sustava osiguranja kvalitete;

(d) skupne informacije o nalazima i zaključcima inspekcija. DČ mogu zahtijevati objavljivanje tih nalaza i zaključaka o pojedinačnim inspekcijama.

Glava IV

Nadzor nad djelatnostima ovl. revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonsku reviziju SJI

III. POGLAVLJE : Suradnja između nadležnih tijela i odnosi s europskim nadzornim tijelima

OBVEZA SURADNJE

Nadležna tijela DČ surađuju međusobno

kada je to potrebno za potrebe ove Uredbe, uključujući u slučajevima u kojima postupanje koje je **predmet istrage ne predstavlja kršenje** bilo koje zakonodavne ili regulatorne odredbe koja je na snazi u predmetnoj DČ.

USPOSTAVA CEAOB-a 1/3

Ne dovodeći u pitanje organizaciju nacionalnog nadzora revizora, suradnja među nadležnim tijelima organizira se u okviru CEAOB-a.

CEAOB se sastoji od jednog člana iz svake DČ, koji je visoki predstavnik tijela za javni nadzor revizije, **te jednog člana kojeg imenuje ESMA.**

Predsjednik i potpredsjednik CEAOB –a nemaju glasačkih prava.

USPOSTAVA CEAOB-a 2/3

CEAOB je dužan:

- (a) olakšavati razmjenu podataka, stručnog znanja i najbolje prakse u vezi s provedbom ove Uredbe i Direktive 2006/43/EZ;
- (b) pružati stručne savjete Komisiji i nadležnim tijelima, na njihov zahtjev, o pitanjima u vezi s provedbom ove Uredbe i Direktive 2006/43/EZ;
- (c) doprinositi tehničkoj procjeni sustava javnog nadzora trećih zemalja te međunarodnoj suradnji DC i trećih zemalja u tom području;
- (d) doprinositi tehničkom ispitivanju MRevS-ova, uključujući procese za njihovu razradu, s ciljem njihova usvajanja na razini Unije;

USPOSTAVA CEAOB-a 3/3

- e) doprinositi poboljšanju mehanizama suradnje za nadzor ovlaštenih revizora i revizorskih društava SJI ili mreža kojima oni pripadaju;
- f) obavljati druge koordinacijske zadaće predviđene ovom Uredbom ili Direktivom 2006/43/EZ.

Za potrebe obavljanja svojih zadaća, **CEAOB može donijeti neobvezujuće smjernice ili mišljenja, a** koje objavljuje Komisija EU.

Suradnja u vezi s provjerama osiguranja kvalitete, istragama i inspekcijama na licu mjesta

Nadležno tijelo jedne DČ može **zatražiti pomoć** nadležnog **tijela druge DČ** u pogledu **provjere osiguranja kvalitete ovlaštenih revizora ili revizorskih društava koji pripadaju mreži** koja obavlja značajne djelatnosti u DČ od čijeg tijela je pomoć zatražena.

Nadležno tijelo koje je **podnijelo zahtjev** **nema pravo pristupa informacijama** koji mogu **predstavljati kršenje pravila o nacionalnoj sigurnosti ili negativno utjecati na suverenitet**, sigurnost ili javni red DČ od koje se traže informacije.

KOLEGIJI NADLEŽNIH TIJELA

Za posebne ovlaštene revizore, revizorska društva ili njihove mreže, moguće je **uspostaviti kolegije, uz sudjelovanje nadležnog tijela matične DČ** i bilo kojeg drugog nadležnog tijela, **pod uvjetom da:**

(a) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo pružaju usluge zakonske revizije SJI pod jurisdikcijom dotične DČ;

ili

(b) je pod jurisdikcijom dotične DČ osnovana podružnica koja čini dio revizorskog društva.

U slučaju posebnih ovlaštenih revizora ili revizorskih društava, **nadležno tijelo matične DČ djeluje u svojstvu koordinatora.**

DELEGIRANJE ZADAĆA

Nadležno **tijelo matične DČ** može delegirati bilo koju od svojih zadaća nadležnom **tijelu druge DČ**, pod **uvjetom da je to tijelo s time suglasno.**

Delegiranje zadaća **ne utječe na odgovornost** nadležnog **tijela koje delegira zadaće.**

Glava IV

Nadzor nad djelatnostima ovl. revizora i revizorskih društava koji obavljaju zakonsku reviziju SJI

IV. POGLAVLJE : Suradnja s tijelima trećih zemalja te međunarodnim organizacijama i organima

SPORAZUM O RAZMJENI INFORMACIJA 1/2

Nadležna tijela mogu sklapati sporazume o suradnji o razmjeni informacija s nadležnim tijelima trećih zemalja **samo ako informacije koje se objavljuju podliježu, u dotičnim trećim zemljama, jamstvima čuvanja poslovne tajne** koja su barem jednakovrijedna onima određenima u ovoj Uredbi.

Nadležna tijela **bez odlaganja o njima obavještava CEAOB i Komisiju.**

Informacije se razmjenjuju **samo ako je** takva razmjena informacija **nužna** za obavljanje zadaća tih nadležnih tijela u okviru ove Uredbe.

SPORAZUM O RAZMJENI INFORMACIJA 2/2

Suradnja s nadležnim tijelima iz trećih zemalja u vrši se **zbog provjere osiguranja kvalitete i provođenja istraga ovlaštenih revizora i revizorskih društava.**

Ako su suradnja ili razmjena informacija povezane s radnom dokumentacijom revizije ili drugim ispravama koju posjeduju ovlaštene revizori ili revizorska društva, **primjenjuje se članak 47. Direktive 2006/43/EZ.**

CEAOB priprema smjernice o sadržaju sporazuma o suradnji i razmjeni informacija s tijelima iz trećih zemalja.

Otkrivanje informacija primljenih iz trećih zemalja

Nadležno tijelo određene DČ **može otkriti povjerljive informacije** primljene od nadležnih tijela trećih zemalja **ako**:

- 1. sporazum o suradnji to predviđa,**
- 2. je dobilo izričitu suglasnost nadležnog tijela koje je prosljedilo te informacije i, ako je to primjenjivo,**
- 3. se informacije otkrivaju isključivo u svrhu za koju je nadležno tijelo dalo svoju suglasnost,**
- 4. je takvo otkrivanje obvezno na temelju prava EU ili nacionalnog prava.**

Otkrivanje informacija prosljeđenih trećim zemljama

Nadležno tijelo DČ zahtijeva da povjerljive informacije koje je ono priopćilo **nadležnom tijelu treće zemlje** to nadležno tijelo **može otkriti trećim stranama** ili tijelima **samo:**

1. uz prethodnu izričitu suglasnost nadležnog tijela koje je prosljedilo informacije, u skladu s nacionalnim pravom pod uvjetom da se informacije otkrivaju isključivo u svrhu za koju je to nadležno tijelo DČ dalo svoju suglasnost
2. ako je takvo otkrivanje obvezno na temelju prava EU ili nacionalnog prava
3. je potrebno **za provođenje sudskih postupaka u toj trećoj zemlji.**

ZAKLJUČCI 1/8

1. Svaka **DČ ima diskrecijsko pravo definirati druge SJI**, osim onih koji su identificirani kao izdavatelji financijskih instrumenata uvrštenih na uređeno tržište bilo koje DČ EU, kreditne institucije, osiguravatelji i drugi subjekti financijske industrije.
2. **Sustav javnog nadzora i provjere kvalitete rada revizorskih društava koji obavljaju zakonske revizije SJI u svakoj DČ mora biti postavljen u skladu s kriterijima navedenim u Uredbi 537/2014**
3. Osniva se Odbor europskih tijela za nadzor revizije (CEAOB) s kojim su dužna surađivati nadzorna tijela svih DČ.
4. Nadzorna tijela svih DČ su također dužna surađivati međusobno, a isto tako i s trećim zemljama.

ZAKLJUČCI 2/8

5. Može postojati **dva odvojena nadzorna tijela: jedno za revizorska društva** koja obavljaju zakonsku reviziju SJI i **drugo za ostala revizorska društva.**
6. **Nadzor revizorskih društva** koji obavljaju zakonske revizije SJI **postaje sveobuhvatniji i dublji.**
7. DČ dužne su osigurati da **revizorsko društvo pri obavljanju zakonske revizije odredi barem jednog glavnog partnera za reviziju**
8. **Kod istog SJI rotira se glavni partner za reviziju, a ne revizorski tim**

ZAKLJUČCI 3/8

- 9. Komisija EU je ovlaštena donijeti MRevS-ove za kontrolu kvalitete** revizorskih društava koja djeluju samo unutar EU.
- 10. Za imenovanje revizorskog društva SJI pooštreni su kriteriji** zbog visine revizorske naknade u ukupnom prihodu revizorskog društva.
- 11. Precizno je navedeno koliko se najduži broj godina** može obavljati revizija kod istog SJI.

- 12. Revizorsko društvo mora obavještavati nadzorno tijelo** koje je sve obavio revizije SJI kao i vrstu svojih prihoda od tih i ostalih revizorskih usluga.
- 13. Navedene su tzv. zabranjene nerevizorske usluge** koje se ne mogu pružati SJI kojem se u istoj financijskoj godini obavlja zakonska revizija financijskih izvještaja.
- 14. Prethodni revizor mora omogućiti novom revizoru pristup** svim informacijama i dokumentima SJI kod kojeg je prošle godine obavljao reviziju financijskih izvještaja.

ZAKLJUČCI 5/8

15. Standardno **revizorsko izvješće** kod SJI se **dopunjuje s dosta novih elemenata**.
16. Izvješće o transparentnosti puno je detaljnije nego dosad i na webu ostaje 5 godina
17. DČ dužne su osigurati da **svaki SJI ima revizorski odbor**.
18. **Revizorski odbori u SJI dobivaju veće ovlasti** te imaju odlučnu ulogu u doprinosu visokoj kvaliteti zakonske revizije.
19. **Za revizorski odbor** revizorsko društvo izrađuje **dopunsko izvješće** neovisno o redovnom revizorskom izvješću za Upravu i članove SJI

ZAKLJUČCI 6/8

20. **Za neispravljene nepravilnosti i prijevare** koje učini SJI revizorsko društvo mora obavijestiti nadležno tijelo koje kontrolira ili dodatno regulirana poslovanje dotičnog SJI.
21. Za obavljanje svojih zadaća **nadzorna tijela bi morala imati dovoljno neovisnih ljudskih i financijskih potencijala.**
22. **Očekivati je da će DČ pojačati ovlasti nadležnih tijela** za donošenje nadzornih i sankcionirajućih mjera prije svega upravne novčane sankcije protiv ovlaštenih revizora, revizorskih društava i SJI u slučaju utvrđenih kršenja pravila iz Uredbe.

ZAKLJUČCI 7/8

23. Skoro svaki članak Uredbe omogućuje DČ da utvrde i dodatne kriterije u cilju još većeg nadzora nad radom revizorskih društava **koji obavljaju zakonske revizije SJI.**
24. Nadzorna tijela će moći, među ostalim, **oduzimati dozvole te pokretati čak i kaznene postupke.**
25. DČ dužne su osigurati da budu uspostavljeni **djelotvorni mehanizmi kako bi se potaklo prijavljivanje nadležnim tijelima kršenja EU Direktive 2006/43/EZ i Uredbe EU br. 537/2014.**

ZAKLJUČCI 8/8

26. Bilo bi dobro da SJI imenuju više od 1 revizorskog društva (**zajednička revizija**) što bi pojačalo profesionalnu skeptičnost i pomoglo povećanju kvalitete revizije. Ta bi mjera olakšala razvoj kapaciteta manjih revizorskih društava, čime bi se proširio izbor revizorskih društava za SJI.

Stoga SJI treba ohrabriti i poticati da imenuju istodobno 1 veliko i 1 malo revizorsko društvo za obavljanje njihovih zakonskih revizija.

H V A L A
NA POZORNOSTI